

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľov: **1. M.** bytom K., zastúpený opatrovníčkou navrhovateľkou v 2. rade, **2. V.**, K., **3. M. st.**, bytom K., všetci zastúpení **JUDr. J.**, advokátom so sídlom Š., proti odporcom: **1. Z. a. s.**, so sídlom Č., **2. L., a. s.**, so sídlom P., o náhradu škody, o návrhu Sociálnej poisťovne Bratislava – pobočka Topoľčany, v spore o právomoc, takto

r o z h o d o l :

Prejednanie a rozhodnutie veci patrí do právomoci **Okresného súdu Bratislava I.**

O d ô v o d n e n i e

Navrhovateľ v 1. rade podal dňa 31. júla 2008 na Najvyšší súd Slovenskej republiky návrh na rozhodnutie sporu o právomoc podľa § 8a Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). K tomuto návrhu sa Sociálna poisťovňa pobočka Topoľčany pripojila podaním doručeným najvyššiemu súdu dňa 15. augusta 2008. V predmetnej právnej veci už právoplatne rozhodol Okresný súd Bratislava I uznesením č. k. 19 C 62/2006-95 z 15. mája 2007 tak, že konanie v časti návrhu navrhovateľa v 1. rade o nároku na náhradu za stratu na mzde počas pracovnej neschopnosti vo výške 232.775,-Sk a o nároku na náhradu za stratu na mzde po skončení pracovnej neschopnosti v sume 19.794,-Sk zastavil z dôvodu nedostatku právomoci a rozhodol o postúpení veci Sociálnej poisťovni Bratislava – pobočka Topoľčany. Sociálna poisťovňa vo svojom návrhu uviedla, že ani Zákonník práce, ani ustanovenia zákona

o sociálnom poistení upravujúce úrazové poistenie sa nevzťahujú na osoby samostatne zárobkovo činné, pracovný úraz navrhovateľa v 1. rade neregistrujú a nemajú žiadnu právnu možnosť riešiť jeho požiadavky súvisiace s jeho pracovným úrazom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd príslušný rozhodovať o kompetenčných sporoch podľa § 8a OSP po oboznámení sa s vecou dospel k záveru, že zastavenie súdneho konania a postúpenie veci na konanie Sociálnej poisťovni, nemá oporu v zákone.

Návrhom doručeným Okresnému súdu Bratislava I dňa 7. augusta 2006 sa navrhovateľ v 1. rade domáhal voči odporcovi zaplata 16.065.351,-Sk s príslušenstvom a navrhovateľ v 2. a 3. rade zaplata 260.000,-Sk s príslušenstvom od doručenia návrhu do zaplata. Navrhovateľ v 1. rade sa návrhom zároveň domáhal uloženia povinnosti odporcovi vyplácať mesačne 19.794,- SK s účinnosťou od 28. júla 2006 do budúca do rúk opatrovníčky navrhovateľa v 1. rade.

Okresný súd uznesením z 15. mája 2007 podľa § 104 ods. 1 OSP zastavil konanie s odôvodnením, že zákonom č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení boli zrušené s účinnosťou od 1. januára 2004 okrem iného aj ustanovenia § 195 ods. 5, § 198 ods. 1 písm. a) až c), § 199 až § 213, § 214 ods. 4, § 219 ods. 2 zákona č. 211/2001 Z. z. Zákonníka práce v znení neskorších predpisov. Týmto dňom zostala právomoc súdu podľa § 198 ods. 1 písm. d) Zákonníka práce rozhodovať pre zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze a pri chorobe z povolania len o vecnej škode a o nárokoch na zvýšenie odškodnenia za bolesť a nárokoch na zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia. O ostatných nárokoch, o náhrade za stratu na zárobku alebo za stratu na dôchodku, náhrade za bolesť v základnej výške, o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia v základnej výške a o náhrade za účelne vynaložené náklady spojené s liečením, upravených už Zákonom o sociálnom poistení prešla právomoc rozhodovať o týchto nárokoch na orgány sociálnej poisťovne v zmysle ust. § 83 až § 101 Zákona o sociálnom poistení. Z ustanovenia § 177 Zákona o sociálnom poistení vyplýva, že vecne príslušné na konanie vo veciach sociálneho poistenia sú organizačné zložky Sociálnej poisťovne. Okresný súd uviedol, že v danom prípade nemá právomoc rozhodovať vo veciach sociálneho poistenia, ide o nedostatok podmienky konania, ktorú nie je možné odstrániť. Zároveň rozhodol, že vec bude po právoplatnosti uznesenia postúpená orgánu, do ktorého právomoci rozhodovanie o nej patrí, t. j. Sociálnej poisťovni Bratislava – pobočka Topoľčany.

Podaním zo dňa 26. júla 2007 sa Sociálna poisťovňa proti uzneseniu okresného súdu odvolala a uviedla, že samostatne zárobkovo činnéj osobe neprislúcha plnenie náhrady za stratu na mzde počas pracovnej neschopnosti vo výške 232.775,-Sk a náhrada za stratu na mzde po skončení pracovnej neschopnosti v sume 19.794,-Sk mesačne v zmysle ustanovenia § 4, § 8 a § 17 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a doplnení, pretože navrhovateľ v 1. rade nebol poistený na úrazové poistenie v zmysle citovaných zákonných ustanovení. Vzhľadom na uvedenú skutočnosť navrhla Sociálna poisťovňa predmetnú vec riešiť v občiansko-súdnom konaní.

Krajský súd v Bratislave uznesením č.k. 8 Co 392/2007-110 zo dňa 30. apríla 2008 odmietol odvolanie Sociálnej poisťovne z dôvodu, že odvolanie podala neoprávnená osoba.

Najvyšší súd Slovenskej republiky námietky uplatnené Sociálnou poisťovňou v návrhu na rozhodnutie sporu o právomoc považoval za opodstatnené.

Navrhovateľ v 1. rade v čase úrazu pracoval ako samostatne zárobkovo činná osoba, v zmysle § 5 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení. Právna úprava odškodňovania pracovných úrazov a chorôb z povolania účinná do 31. decembra 2003 bola zákonom o sociálnom poistení nahradená s účinnosťou od 1. januára 2004 úrazovým poistením zamestnávateľa, z ktorého pre zamestnancov poisteného zamestnávateľa vyplývajú nároky na úrazové dávky, pri splnení podmienok ustanovených týmto zákonom. Úrazové poistenie sa nevzťahuje na samostatne zárobkovo činné osoby, preto im podľa zákona o sociálnom poistení nemôžu vzniknúť žiadne nároky na úrazové dávky. Navrhovateľ v 1. rade utrpel úraz dňa 13. októbra 2003, teda pred začiatkom účinnosti zákona o sociálnom poistení. Nároky súvisiace s pracovným úrazom alebo chorobou z povolania, ktoré vznikli pred 1. januárom 2004, sa posudzovali podľa zákona č. 311/2001 Zákonníka práce v znení neskorších predpisov. Tento právny predpis upravuje zodpovednosť zamestnávateľa za škodu na zdraví vzniknutú jeho zamestnancom pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s ním a upravoval aj nároky zamestnancov na náhradu škody na zdraví priamo súvisiacu s pracovným úrazom alebo chorobou z povolania. Poškodeným zamestnancom poskytovala náhradu škody Sociálna poisťovňa na základe zákonného poistenia zodpovednosti zamestnávateľa za škodu vzniknutú pracovným úrazom a chorobou z povolania. Na náhradu škody vzniknutú samostatne zárobkovo činným osobám sa nevzťahovali príslušné

ustanovenia Zákonníka práce o náhrade škody a ani zákon č. 274/1994 Z. z. o Sociálnej poisťovni v znení zákona č. 242/2001 Z. z., ktorý upravoval podmienky zákonného poistenia zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze a pri chorobe z povolania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky o podanom návrhu preto rozhodol tak, že prejednanie a rozhodnutie veci patrí do právomoci Okresného súdu Bratislava I.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, dňa 21. októbra 2008

JUDr. Jozef H a r g a š, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Peter Szimeth